

туризму, а за комплексом історико-культурних і природних ресурсів може забезпечити потреби у культурному, пізнавальному, оздоровчому, рекреаційному, релігійному, спелеологічному та зеленому видах туризму.

Список використаних джерел

1. Екологічний паспорт Вінницької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.vineco.gov.ua/load/st_d/e_p/ekologichnij_pasport_obl.
2. Екологічний паспорт Тернопільської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecoternopil.gov.ua/index.php/pro-departament/novyny/127-ekologichnyi-pasport-6-ternopilskoi-oblasti-2016-roku>.
3. Екологічний паспорт Хмельницької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblrada.km.ua/menu/top/14>.

Процик О.

*магістрант II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Поплавська І.В.*

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Погляд на регіон як на ринок з чітко вираженими територіальними межами вимагає перегляду системи методів дослідження економічних процесів, що відбуваються на його території. Інформація, отримана в результаті таких досліджень, стає підґрунтям для виявлення стратегічних напрямів діяльності як для окремих підприємств, так і для регіональних і муніципальних органів управління, допомагає забезпечити повніше й раціональніше використання наявних ресурсів і максимальне задоволення потреб споживачів. Регіональні ринки мають стати об'єктом регулярного спостереження, від результатів якого значною мірою залежать сценарії національного та регіонального розвитку.

Аналіз процесів формування та функціонування регіональних ринків туристичних послуг ґрунтується на використанні таких наукових методів, як системно-структурний аналіз; експертні оцінки; економічне районування; типологія; групувань; картографування та ціла група статистичних (обчислення відносних і середніх величин, індексний метод, парної кореляції, варіаційний аналіз, аналіз рядів динаміки) й економіко-математичних методів.

Очевидно, що оцінка умов і чинників регіоналізації національного ринку та формування конкретного регіонального ринку може відбуватись за аналогічними схемами та повинна включати добір, аналіз

та оцінку внутрішніх і зовнішніх економічних, політичних, соціальних, природних та інших умов і чинників. Адаптація запропонованої О. О. Любіцевою схеми дослідження туристичного ринку [6, с.128-129] до вимог дослідження саме регіонального ринку, дає змогу виділити таку послідовність дій: підбір чинників формування та розвитку процесів регіоналізації або окремого регіонального ринку, визначення їх факторних груп, факторних ознак, кількісних і якісних параметрів; розподіл чинників на ті, що впливають на розвиток внутрішніх структурних зв'язків та ті, що формують зовнішні зв'язки; розподіл чинників кожної групи на стимулюючі, стабілізуючі та лімітуючі.

Кількісна оцінка характеру впливу деяких факторів на величину окремих параметрів ринку, наприклад, попит, пропозицію або ціни, може здійснюватись із застосуванням методів факторного та кореляційно-регресійного аналізу.

Виявлені в результаті регіонального аналізу ринкові системи підлягають більш глибокому, комплексному аналізу, результатом якого стає «агрегований інтегральний висновок щодо економічної системи регіону, що формується на основі синтезу багатьох категорій інформації» [8, с. 92]. Такий аналіз отримав у сучасній економіці назву «економічна діагностика».

Термін «діагностика» запозичений з медицини й означає «здатність розпізнання». Економічна діагностика є відносно новим напрямом ринкових досліджень, що виник на основі синтезу методологічних положень, а також прикладних методів і процедур, розроблених у соціології, математичній статистиці та медичній діагностиці [10].

Важливим етапом економічної діагностики регіонального ринку є детальний аналіз ринкової кон'юнктури – «конкретної економічної ситуації, що склалась на ринку на певний момент або проміжок часу під впливом комплексу факторів» [1, с. 133]. Методологія кон'юнктурних досліджень детально розглядається у наукових джерелах маркетингової тематики, але основний наголос в них робиться на вирішенні вузького кола проблем конкретного підприємства або групи підприємств. Інша група дослідників [1,4] орієнтує свої методологічні розробки на отримання об'єктивної та повної оцінки стану ринку для подальшого використання з різною метою на макро-, мезо- або навіть мікрорівнях.

Кон'юнктурні дослідження характеризуються поєднанням статистичних та експертних методів і вимагають великого обсягу інформації щодо рівня, структури, динаміки та варіабельності основних індикаторів ринку. Поряд з їх констатацією й оцінкою, фахівці пропонують користуватись двома показниками структури: питомою

вагою та коефіцієнтом співвідношення, тобто безпосередньо співставляти різні ринкові явища [2, с. 68].

Важливим завданням дослідження ринку є складання прогнозів його розвитку. Прогнозування ринкової кон'юнктури регіонального туристичного ринку означає «визначення найімовірніших оцінок її стану в майбутньому» [4, с. 30]. У процесі прогнозування зіставляються можливі зміни в структурі й обсягах споживання туристичних послуг з параметрами розвитку виробництва. Це дозволяє завчасно виявити зміни в співвідношенні попиту та пропозиції як на мікро-, так і на мезо- та макрорівнях і адекватно реагувати на них. У ринкових дослідженнях можуть розроблятися прогнози трьох видів: за тенденціями (генетичний), нормативний та реалістичний (з урахуванням прогресивної нормативної бази, але з обмеженими ресурсами) [9, с. 33]. Серед традиційних методів прогнозування розвитку ринку дослідники називають екстраполяцію тенденцій; групу експертних методів («Дельфі», «мозковий штурм» тощо), економічне моделювання; моделювання на основі FUZZY – технологій [3, 7].

Результатом економічної діагностики регіонального ринку туристичних послуг має стати характеристика стану ринку за всіма названими показниками; порівняння фактичного стану з еталонним, виявлення структурних зрушень, відхилень від бажаного стану системи. У контексті сказаного важливою методологічною проблемою є розробка еталонного стану регіональної ринкової системи. У науковій літературі пропонується вважати еталоном певну модель підтримання основних ринкових пропорцій, розроблену на основі узагальнення досвіду розвитку досліджуваного регіону й інших аналогічних регіональних ринкових систем [5].

Економічна діагностика регіональних ринків туристичних послуг України нині ускладнюється повною непристосованістю системи галузевої статистики до потреб ринкового дослідження. У зв'язку з цим визначення деяких показників, необхідних для повноцінної діагностики є неможливим. З метою подолання інформаційного дефіциту потрібно запропонувати концепцію створення регіональної туристичної аналітичної системи.

Потрібно зазначити також і те, що дослідження регіонального ринку можуть стосуватись не тільки економічних, а і соціальних, технологічних, дизайнерських, медичних аспектів його формування та функціонування.

Список використаних джерел

1. Базилук А. В., Беседін В. Ф., Волик В. Ф., Горобей М. Ф., Гусева В. І. Економіка України: потенціал, реформи, перспективи: У 5 т. – К.: Науково-дослідний економічний інститут, 1996. – 422 с.

2. Варналій З. С. Мале підприємництво України як чинник регіонального розвитку: стан та перспективи // Актуальні проблеми розвитку економіки. – 2004. - №4 (34). - С. 64-73.
3. Глівенко С. В., Соколов М. О., Теліженко О. М. Економічне прогнозування: Навчальний посібник. – Суми: Видавництво «Університетська книга», 2001. – 207 с.
4. Карпов В. А., Кучеренко В. Р. Маркетинг: прогнозування кон'юнктури ринку. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 215 с.
5. Кушнір Л. Л. Регіоналізація економічних процесів як закономірність розвитку ринкового господарства: Автореф. дис.к.е.н.— Х., 2002. — 20 с.
6. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: «Альтпрес», 2003.- 436 с.
7. Мезенцев К. В. Регіональне прогнозування соціально-економічного розвитку. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 82 с.
8. Організаційно-економічний механізм розвитку регіону: трансформаційні процеси та їх інституційне забезпечення / Алла Федорівна Мельник (наук.ред.). — Тернопіль : Економічна думка, 2003. — 608с.
9. Програмний соціально- економічний розвиток Києва / О. М. Невелєв. — К.: НДІСЕП, 2000. — 144 с.
10. Чечель А. О. Удосконалення державних механізмів управління розвитком туризму в Україні: Автореферат дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н.: 25.00.02/ Донецька державна академія управління. – К., 2004. – 20 с.

Ранецька Н.

*магістрантка II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Дударчук К.Д.*

НОВІ ВИДИ ПОВІТРЯНОГО ТУРИЗМУ

Постановка проблеми. Сьогодні туристична індустрія світу зазнає активного розвитку та формування нових напрямів. Паралельно з традиційними видами туризму набувають поширення усілякі нетрадиційні форми відпочинку та подорожей. З розвитком авіації у світі та в країні, зокрема, розвиваються нові види повітряного туризму. Окрім традиційного авіатуризму, з'явилися і інші: вертолітний туризм, парашутинг, балунінг, роуп-джампінг та багато інших, які масово набувають популярності серед любителів екстремального та активного відпочинку.

В Україні розвиток повітряного туризму розвивається малими темпами, що пов'язано із рядом стримуючих чинників, вирішення котрих піднесе авіатуризм країни на якісно новий рівень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням проблем організації транспортного обслуговування в туристичній галузі займалися вітчизняні та російські вчені, зокрема М. Б. Біржаков та В. І. Нікіфоров [2], О. А. Гвозденко [4], В. Г. Гуляєв [6], І. Г. Смирнов, Г. Ш. Уварова [45] та ін.